

"que crus, que crus"

Un relat de: [tapisser](#)

Un cel blau i un sol radiant, que escalfava els bafs d'una tardor ja estrenada, jugaven a atrapar i fer ombres amb la construcció que gaudia de l'enormitat de la muntanya. A aquesta alçada tot és més clar, encara que tanta llum amagui de vegades assumptes foscos.

Un barró vertical de mil dos-cents trenta-cinc metres i dos braços de tres-cents cinquanta-dos metres cada un, formaven una creu que es podia veure des de tots els racons d'aquell país tan petit. Diuen les llengües esmolades que es va fer així de gran perquè ningú pogués oblidar la seva influència en cada acció del nostre fer diari.

El que sé del cert és que en un dia molt clar es podia veure la seva silueta vigilant des d'ultramar. La qual cosa va servir per rebre irades queixes d'altres països veïns, que consideraven el fet que es veiés de tot arreu com un espionatge multinacional i descarat.

Mai va quedar clara la seva funció. Uns deien que era "la vigia de occidente", d'altres que era només un símbol de dubtós gust arquitectònic, i una colònia religiosa que vivia al seu peu deia que, com a estenedor de roba estava en un lloc molt ventilat i adient, però era una mica gran i a la congregació amb una "sisi" ja feien.

No sempre havia estat allí. Deien els més vells que era el símbol de la victòria aconseguida en una guerra recent i antiga a l'hora.

Sota la seva protecció es va anar erigint una mena de ciutat monacal consistent en una basílica enorme, un claustre rectangular i una esplanada on si arribava mitjançant unes escales majestàtiques.

A l'esplanada, una vegada l'any, es commemorava la mort del prohoms que la va parir mentalment. La celebració era anual, encara que els absents d'aquesta commemoració demanaven de fer-ho el dia vint de cada mes per assegurar-se de la mort del seu creador.

I és que contra gustos.....

La veritat és que d'ençà que van aixecar el complex religiós es parlava de la mà d'obra que l'havia construït, des del granit en forma de roca, a les voltes motllurades dels seus sostres.

Deien que era mà d'obra barata, gairebé esclava, que eren els guerrers d'una guerra els que ho havien aixecat. Deien tantes coses... que jo ja només volia sentir les agradables, que eren poques.

El conjunt era molt lleig pel meu senzill gust, i t'envoltava amb ressons de pedra granítica que feien por, jugava a fet i amagar amb murmuris de veus velles que xisclaven, crits de guerra, de fam, de sang, d'imperis, de records que no vols recordar.

Una tarda, tot fent un passeig nàutic en el llagut d'un meu amic, des d'alta mar, va semblar-nos veure unes rugositats a la tija de la creu. Vàrem jugar una estona a endevinar què podia ser allò que vèiem però, el meu amic, més xafarder que jo, va treure uns prismàtics que duia a la seva motxilla.

Voldria fer un incís en l'assumpte dels prismàtics.

-Un dia, en què la lent de la dreta tenia més ganes de xerrar que de costum, em va explicar que si jo hagués de veure el que elles estaven acostumades a enfocar diàriament me'n faria creus i fora molt possible que no sobrevisqués a l'intent.

Oi que és curiós?

Que me'n faria creus.

Quina gràcia.-

Només era un incís que m'ha vingut al cap.

Va enfocar els seus binocles en direcció a terra ferma i després va asseverar, amb aquella fermesa que desprenen els llops de mar, que no tenia la més mínima idea que podien ser aquelles protuberàncies que es veien gairebé per tota la superfície vertical.

A cop de rem, nerviosos, vàrem dirigir-nos a terra per tal de veure de primera mà el que succeïa en el pal de la creu.

El nostre país era i segueix sent molt petit, així que en tres quarts d'hora arribàvem al peu del colossal monument.

Res que ens fes mal d'ulls va cridar la nostra atenció, si bé la superfície de què estava feta la creu sí que semblava una mica bufada des del seu interior. Uns bonys, de la mida aproximada d'un cos humà, anaven apuntant cap a l'exterior, com les bombolles que deixa la humitat a certes pintures.

D'aquí a pocs dies es commemorava un aniversari i potser, en el parlament del país es votaria una llei que de sortir aprovada faria remoure els budells de la terra i la seva memòria a la recerca de cossos de vells morts que varen deixar en aquests indrets llurs vides.

De morts dels quals ningú en pot fer honra, perquè res indica si hi són.

Era la creu del meu país, sempre l'havia vist allí i ens en sentíem una mica responsables, no sobraven els monuments en el nostre entorn.

No hi havia temps de rascar totes quatre cares de la creu i donar-li una mà nova de pintura.

Vàrem anar a buscar al conservador del monument, ens varen dir que estava en el culte i no el podien destorbar.

Vam esperar i en pocs minuts va aparèixer un senyor vestit de capellà, una mica esverat per la notícia que ja li havia donat el porter (també capellà) que com no estava en secret de confessió li va poder xerrar tranquil·lament.

-Que és el que passa?

Ens va preguntar amb veu neguitosa.

Totes les responsabilitats d'ençà que el van anomenar conservador del conjunt monumental queien a la seva esquena (no massa ampla) i en estar fet tot amb granit era un gran pes per un mossèn/arquitecte de cinquanta-vuit anys. Li vam dir el que havíem vist i ens va tranquil·litzar dient que estaria amatent a tot el que passés en el monument que custodiava.

Cada dia, quan sortia de la seva cel·la, el primer que feia era anar a veure els bonys de la creu, que pot-ser sí, cada dia anaven a més. En una d'aquestes revisions oculars li va semblar veure una cosa negra que sobresortia d'un dels bonys.

Es va preocupar, mirant i parlant amb els obrers a càrrec seu.

Entre tots van decidir aixecar una bastida d'uns trenta metres que envoltés els quatre costats de la creu, de manera que, un cop a dalt i, després d'una bona inspecció ocular, les parets més amagades foren visibles als seus ulls experts.

Passats els dies i arremangant-se l'hàbit com va poder, va començar una ascensió difícil, llarga i feixuga. Amb aquests trenta metres de bastida tenien accés a la base de la creu, però ja n'hi havia prou. El capellà era de l'opinió de què vista una d'aquestes bossogues, vistes totes.

El que el preocupava més era aquell coi de cosa negra que, a mesura que s'anava acostant, cada cop més semblava un parrac.

Quan va fer peu a la plataforma de dalt de tot, es va posar la màscara de restaurador, els guants i agafà una mena de pinces grosses. Tot l'equip, no deixava de fer una mica de riure, si el visualitzem acabat amb la sotana nuada a la cintura i els seus pantalons curts d'explorador. Barret no en duia.

Va estirar el drap negre (ja s'havia pogut confirmar que ho era) amb les pinces, la capa més exterior de la paret se li va caure a sobre amb el parrac negre i ossos que ulls experts varen veure de seguida que eren de dona.

Així ho va repetir en tots els altres bonys a què tenia accés, amb el mateix resultat. Roba negra, com en un vestit de vídua, embolicava i amollia cada un dels bonys. Cistells de vímet acompanyaven també cada macabra trobada i, en un per l'altre s'hi podia veure el que en algun moment havia estat una carmanyola metàl·lica.

Es va optar per tapar els mil-docents-trenta-cinc metres d'alçada de la creu amb uns draps negres (en senyal de dol) i dir a la premsa que el dia de la celebració d'enguany estaria cobert el monument, ja que se li estaven fent uns delicadíssims treballs de manteniment inajornables, que feia molt de temps que s'havien d'haver iniciat i un dia per una cosa i un altre dia per una altra...

El mossèn restaurador, gelós com era de la seva feina, es va documentar tot el que va poder. Primer ho va fer preguntant que era aquella troballa als germans més vells de la seva congregació. La falta de memòria d'uns i la falta de voluntat d'uns altres el van dirigir cap a un llibre titulat: "la creu i sa puta mare", que, escrit en els papers que servien per a embolicar les carmanyoles que les dones dels presos duïen amagades entre la roba quan sortien, i amb els anys, algú s'havia preocupat d'editar i publicar en forma de llibre.

Així les carmanyoles servien per a portar l'aliment que podien sostroure de la dieta de llurs fills (elles, les esposes, gairebé no menjaven) i era un suplement important a la magra ració que rebien els presos/treballadors per la feina feta. De tornada els recipients i llur embolcall eren com les impressores d'una història amagada, explicada per qui la vivia i no per diaris oficials.

Una vegada enllestida la faraònica construcció (tenien un contracte d'obra) uns quants tornaven cap a casa, íntimament no molt satisfets per la feina feta. Era molt, molt lletja, horrorosa.

En general, hom no entenia com un grup tan reduït de persones hagués pogut fer una feina tan colossal. La gent no s'ho creia.

D'altres, els busca bregues de sempre, deien que la resta de treballadors, els seus ossos i les foses on descansaven per sempre, eren els fonaments d'aquella grandiosa obra i que per això no cauria mai, per això i perquè la rel dels fonaments sortia d'un esquelet que era superior en autoritat: el del pensador del mausoleu, la persona que el va ordenar construir per donar sepultura a tant d'horror com havia provocat la seva vida.

Com una estaca clavada en el cor d'un vampir, el seu esquelet, com el seu cós va fer en vida, deixava mort per on passava.

Per això va anar creixent el dubte de què, tant per tant, si es treia la rel, fora millor derrocar tota la construcció,

uns diuen que per seguretat i d'altres que per salut democràtica.
Que no descansi en pau ningú fins que tots els morts morin.